

PATVIRTINTA
Marijampolės vaikų lopšelio-darželio „Pasaka“
direktoriaus 2022 m. spalio 17 d.
įsakymu Nr. V-196

**MARIJAMPOLĖS VAIKŲ LOPŠELIO-DARŽELIO „PASAKA“
DARBUOTOJŲ VEIKSMŲ ĮTARUS UGDY TINĮ VARTOJUS ALKOHOLĮ, TABAKĄ IR
(AR) KITAS PSICHIKĄ VEIKIANČIAS MEDŽIAGAS
TVARKA**

**I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1. Marijampolės vaikų lopšelis-darželis „Pasaka“ (toliau – Lopšelis-darželis) vadovaujasi Darbuotojų veiksmų įtarus ugdytinį vartojus alkoholį, tabaką ir (ar) kitas psichiką veikiančias medžiagas tvarka (toliau – Tvarka), kuri reglamentuoja Lopšelio-darželio darbuotojų veiksmus įtarus ugdytinį vartojus alkoholį, tabaką ir (ar) kitas psichiką veikiančias medžiagas.

2. Tvarkos tikslas – siekti laiku suteikti kompleksinę pagalbą alkoholį, tabaką ir (ar) kitas psichiką veikiančias medžiagas vartojusiam ugdytiniui ir jo šeimai, ugdyti ugdytinius apie žalingus įpročius motyvuojant jų atsisakyti ateityje, užkirti kelią alkoholio, tabako ir kitų psichiką veikiančių medžiagų neteisėtam vartojimui Lopšelyje-darželyje.

3. Tvarkoje naudojamos sąvokos ir apibrėžimai:

3.1. **Psichoaktyvios arba psichiką veikiančios medžiagos** – psichoaktyvios medžiagos, sukeliančios psichikos ir elgesio sutrikimus, kurie klasifikuojami pagal Tarptautinės statistinės ligų ir susijusių sveikatos sutrikimų klasifikacijos dešimtąjį pataisytą ir papildytą leidimą „Sisteminis ligų sąrašas“ (Australijos modifikacija, TLK-10-AM). Psichoaktyvių medžiagų samprata apima ne tik narkotikus, veikiančius psichiką, bet ir alkoholį, nikotiną, kofeiną bei lakiąsias medžiagas.

3.2. **Psichoaktyvių medžiagų vartojimo prevencija** – ugdyti asmenį, motyvuotą sveikai gyventi, nevartoti alkoholio, tabako ir kitų psichiką veikiančių medžiagų.

3.3. **Apsvaigimas** – asmens psichikos būseną ar elgesio sutrikdymas, kuriuos sukelia pavartotos psichiką veikiančios medžiagos (narkotinės priemonės, psichotropinės ir kitos svaigosios medžiagos).

3.4. **Apsinuodijimas** – iš išorės į organizmą patekusių nuodų sukelta patloginė būklė, kurios metu išryškėja tam tikri sveikatos sutrikimai (bendras silpnumas, galvos svaigimas, pykinimas ar vėmimas).

3.5. **Kompleksinė pagalba (ankstyvoji intervencija)** – psichologinės, socialinės pedagoginės pagalbos priemonės, taikomos vaikams po to, kai nustatoma, kad jie vartoja psichiką veikiančias medžiagas, skirtos skatinti nevartoti šių medžiagų.

3.6. **Tėvai (globėjai, rūpintojai)** – vaiko atstovai pagal įstatymą, t. y. vaiko tėvai, vaikų įvaikinus, – įtėviai, nustačius globą ar rūpybą, – globėjai ar rūpintojai, įstatymų nustatytais atvejais – valstybinė vaiko teisių apsaugos institucija.

3.7. **Lopšelio-darželio darbuotojas** – Lopšelyje-darželyje dirbantys ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo mokytojai (toliau – IU ir PU mokytojas), meninio ugdymo mokytojas, administracijos bei kiti darbuotojai.

4. Tvarka parengta vadovaujantis:

4.1. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro ir Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2005 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. V-1035/ĮSAK-2680 „Dėl Visuomenės sveikatos priežiūros mokykloje tvarkos aprašo patvirtinimo“.

4.2. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. balandžio 2 d. nutarimu Nr. 437 „Dėl vaikų, vartojančių narkotines, psichotropines, kitas psichiką veikiančias medžiagas, nustatymo organizavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

4.3. Sveikatos mokymo ir ligų prevencijos centro ir MB „Audito projektai“ parengtomis metodinėmis rekomendacijomis „Sveikatos priežiūrą mokyklose vykdančių visuomenės sveikatos specialistų funkcijų, vykdomų pagal visuomenės sveikatos priežiūros mokykloje tvarkos aprašą, metodinės rekomendacijos“ (2020).

4.4. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2010 m. balandžio 22 d. įsakymu Nr. V-313 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 75:2016 „Ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programų vykdymo bendrieji sveikatos saugos reikalavimai“ patvirtinimo“.

II SKYRIUS

LOPŠELIO-DARŽELIO DARBUOTOJŲ VEIKSMAI ĮTARUS UGDYTINĮ VARTOJUS ALKOHOLĮ, TABAKĄ IR (AR) KITAS PSICHIKĄ VEIKIANČIAS MEDŽIAGAS

5. Lopšelio-darželio teritorijoje griežtai draudžiama vartoti ir platinti alkoholį, tabako gaminius ar kitas psichiką veikiančias medžiagas.

6. IU ar PU mokytojas, įtaręs, kad ugdytinis yra vartojęs tabaką, alkoholį ir (ar) kitas psichiką veikiančias medžiagas (toliau – psichiką veikiančias medžiagas), apsvaigęs ar (ir) apsinuodijęs šiomis medžiagomis, nedelsdamas informuoja apie tai Lopšelio-darželio direktorių ar jo įgaliotą asmenį, taip pat visuomenės sveikatos priežiūros specialistą, vykdančią sveikatos priežiūrą mokykloje (toliau – VSS) jo darbo metu.

7. Lopšelio-darželio direktorius ar jo įgaliotas asmuo, esant šios Tvarkos 6 punkte nurodytoms aplinkybėms, nedelsiant informuoja ugdytinio tėvus (globėjus, rūpintojus):

7.1. apie įtarimą, kad ugdytinis yra vartojęs psichiką veikiančias medžiagas, apsvaigęs ar (ir) apsinuodijęs jomis;

7.2. apie asmens sveikatos priežiūros įstaigas (toliau – ASPĮ), kuriose galima nustatyti ar ugdytinis vartojo psichiką veikiančias medžiagas, yra apsvaigęs ar (ir) apsinuodijęs jomis, taikyti tikslingą gydymą;

7.3. apie institucijas, įstaigas, organizacijas, teikiančias psichologinę, socialinę, teisinę ar kitą pagalbą;

7.4. nedelsiant atvykti į Lopšelių-darželių pokalbui ir pasiimti tokį ugdytinį.

8. Ugdytiniui apsinuodijus psichiką veikiančiomis medžiagomis ir jo sveikatai ar gyvybei gresiant pavojui, nedelsiant teikiama pirmoji pagalba vadovaujantis Lopšelio-darželio Pirmosios pagalbos organizavimo tvarka.

9. Esant skubios medicinos pagalbos poreikiui, kviečiama greitoji medicinos pagalba (toliau – GMP).

10. GMP vežant ugdytinį į ASPĮ, jį lydi Lopšelio-darželio administracijos atstovas ar jų paskirtas asmuo ir lieka su nukentėjusiuoju, kol atvyks informuoti telefonu tėvai (globėjai, rūpintojai) arba jų įgaliotas asmuo. Griežtai draudžiama likusius grupės ugdytinius palikti be priežiūros.

11. Lopšelio-darželio direktorius ar jo įgaliotas asmuo apie ugdytinį vartojusį psichiką veikiančias medžiagas, apsvaigusį ar (ir) apsinuodijusį jomis, nedelsiant informuoja ir teritorinės

policijos įstaigą ar (ir) Vaiko teisių apsaugos skyrių (toliau – VTAS) pagal ugdytinio gyvenamąją vietą.

12. Sušaukiamas Lopšelio-darželio Vaiko gerovės komisijos (toliau – VGK) posėdis, į kurį pakviečiami šio ugdytinio grupės IU ar PU mokytojas ir jo tėvai (globėjai, rūpintojai) bei kiti ugdytinio gerove suinteresuoti asmenys.

13. Lopšelio-darželio VGK posėdyje numatomi tolimesni ugdytinio elgesio korekcijos veiksmai ir kita pagalba jo šeimai (sudaromas pagalbos planas) bei primenama, kad Lopšelio-darželio teritorijoje griežtai draudžiama vartoti ir platinti alkoholi, tabako gaminius ar kitas psichiką veikiančias medžiagas.

14. Esant pagrįstiems įtarimams ar faktams, kad ugdytinis ne kartą vartojo psichiką veikiančias medžiagas, buvo apsvaigęs ar apsinuodijęs jomis, tėvams (globėjams, rūpintojams) piktybiškai atsisakant dalyvauti Lopšelio-darželio VGK posėdžiuose, apie tai informuojamas tarpinstitucinio bendradarbiavimo koordinadorius.

III SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

15. Lopšelio-darželio direktorius užtikrina, kad būtų įgyvendinama narkotinių, psichotropinių, kitų psichiką veikiančių medžiagų vartojimo prevencija, ankstyvoji intervencija, plėtojamas tarpusavio bendradarbiavimas su vaiko teisių apsaugos tarnybomis, teisėsaugos, sveikatos priežiūros ir reabilitacijos įstaigomis.

16. Tėvai (globėjai, rūpintojai) atsako už savo vaiką, vartojusį psichiką veikiančias medžiagas, pagal Lietuvos Respublikos nustatytą tvarką.

17. Informacija apie ugdytinius, vartojusius psichiką veikiančias medžiagas, apsvaigusius ir (ar) apsinuodijusius jomis, disponuojama tiek, kiek reikalinga ugdytinio teisei būti sveikam užtikrinti, tačiau nepažeidžiant jo teisės į privatų gyvenimą, asmens neliečiamybę, todėl ši informacija gali būti teikiama tik Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka.
